

Tulevaisuuslautakunnan lausunto ja painopisteet 2025 talousarvion valmisteluun
3572/02.00.00/2024

Tulevaisuuslautakunta 15.05.2024 § 59

Lisätiedot	Strategiajohtaja Ilkka Pirskanen puh. 013 330 4500
Päätösehdotus	Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka: Tulevaisuuslautakunta päättää antaa liitteissä esitetyn lausunnon hyvinvointialueen hallitukselle talous- ja toimintasuunnitelman valmistelua varten.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	Hallintosäännön mukaan tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on seurata taloudellista kehitystä pitkällä aikavälillä esim. rahoituksen kehitystä ja investointitarpeita. Lisäksi tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on valmistella ja tehdä osaltaan esityksiä toimenpiteistä ja painopisteistä, jotka tulisi huomioida talousarviossa, toimintasuunnitelmissa ja palvelustrategiassa organisaatioriippumattomasti, pitkän aikavälin taloudellinen kehitys huomioiden. Kansallisesti hyvinvointialueiden ja HUS hyvinvointiyhtymän taloudellinen kehitys vuonna 2023 oli erittäin heikko, alijäämää kertyi yhteensä n. 1,4 mrd. euroa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen alijäämä vuonna 2023 oli n. 23 milj. euroa, joka tarkoittaa asukaslukuun suhteutettuna n. 141 € / asukas. Valtakunnallisessa vertailussa asukaslukuun suhteutettu Pohjois-Karjalan alijäämä oli Helsingin kaupungin ja HUS yhtymän jälkeen hyvinvointialueiden pienin. Vuoden 2024 tilanne ei näytä käytettävissä olevien tietojen perusteella paremmalta. Valtakunnalliset vielä varsin hatarat tiedot viittaavat siihen, että erilaisista säästöohjelmista huolimatta yhteenlaskettu alijäämä on samassa suuruusluokassa tai jopa suurempi kuin vuonna 2023. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen talousennuste näyttää talouden tehostamistoimista huolimatta 30 milj. euroa alijäämää kuluvalle vuodelle. Lisäksi taloudenpitoon liittyy vielä merkittäviä riskejä, jotka kokonaisuudessaan toteutuessaan heikentävät tilannetta yli 10 milj. eurolla. Vuonna 2025 Hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS yhtymä saavat rahoituslain mukaan vuoden 2023 alijäämien perusteella jälkikäteisrahoitusta n. 1,46 mrd. euroa, joka tarkoittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle n. 50 milj. euroa. HVA indeksi, jonka mukaan muutoin rahoitusta tarkastetaan on tämän hetkisen tiedon mukaan 2,72 %. Pohjois-

Karjalan hyvinvointialueen talouden tilannetta vaikeuttaa edelleen erittäin voimakkaasti rahoituslain siirtymätasaus, joka leikkaa rahoitusta n. 61 milj. euroa.

Pitkälti ikärakenteen muutoksista seuraava palvelutarpeen kasvu johtaa taloudellisen niukkuuden jatkumiseen sote- ja turvallisuuspalvelujen järjestämisessä. Lain mukaan hyvinvointialueen pitää kattaa aikaisemmat alijäämät vuoden 2026 loppuun mennessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen tarkoittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen osalta sitä, että vuonna 2025 kustannuksien pitäisi pysyä lähestulkoon nykyisellä tasolla. Tämä johtuu siitä, että vuoden 2025 talousarvio pitää valmistella merkittävästi ylijäämäiseksi, jotta aikaisempien alijäämien kattamisessa voidaan onnistua.

Pidemmällä aikavälillä talouden tilanne Pohjois-Karjalan osalta on hieman paranemassa, koska rahoituslain siirtymätasauksen vaikutus vähenee siirtymäajan edetessä. Väestön raju ikääntyminen kuitenkin nostaa palvelutarvetta, joten taloudellinen niukkuus tulee jatkumaan koko näköpiirissä olevan tulevaisuuden.

Tulevaisuuslautakunnan esitykset vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmaan on valmisteltu edellä esitetyt talousnäkymät ja hyvinvointialueen lakisääteiset tehtävät huomioiden. Esitykset liitteinä.